

Лотоцька Олена

Біографія

Олена Лотоцька — українська письменниця, філологиня та військовослужбовиця Збройних сил України, авторка короткої прози про історію, культуру й людей Полісся. Народилася 17 червня 1977 року в селі Крупове на Рівненщині. Дитинство і юність провела на Поліссі, звідки винесла знання місцевих традицій, родинних переказів і середньополіської говірки, що згодом стала однією з визначальних рис її творчості.

За освітою Олена Лотоцька — філологиня. У 1999 році вона переїхала до Криму й оселилася в Євпаторії, де працювала у міському архіві. Після російської окупації Кримського півострова 2014 року разом із чоловіком-військовослужбовцем виїхала до Львова. Із 2015 року служить у Збройних силах України.

До літературної творчості Олена Лотоцька звернулася у 2018 році. За словами авторки, важливим поштовхом для неї стало осмислення причин російської окупації Криму та усвідомлення того, наскільки мало українці часом знають про історію, культуру й особливості різних регіонів власної країни. Письменниця вирішила розповідати про Полісся, його людей, мову, звичаї та родинну пам'ять. Також вона навчалася письменницької майстерності у Центрі літературної освіти Litosvita.

Перша збірка короткої прози Олени Лотоцької "Нині зозуля кувала" була представлена читачам наприкінці 2019 року, а бібліографічно видання датоване 2020 роком. До книжки ввійшли новели й образки, засновані на родинних історіях, спогадах і реаліях життя українського Полісся. У цих текстах авторка звернулася до тем роду, пам'яті, любові, втрат, людської гідності та зв'язку людини з рідною землею.

У 2023 році у "Видавництві Старого Лева" вийшла друга збірка малої прози письменниці — "Ангели в намистах". Вона об'єднала понад сорок творів про поліщуків і поліщучок різних поколінь — від 1930-х років до сучасності. Серед порушених у книжці тем — традиційне сільське життя, родинна пам'ять, національно-визвольна боротьба, війна, людські мрії, страждання та здатність зберігати надію за важких обставин.

Чимало історій у збірці ґрунтуються на розповідях родичів авторки та усних переказах, що охоплюють кілька поколінь. Значну увагу Олена Лотоцька приділяє історії українського визвольного руху й боротьбі ОУН та УПА, проводячи паралелі між подіями минулого і сучасною війною Росії проти України. Назву "Ангели в намистах" письменниці допомогли вибрати її побратими по службі.

Особливістю прози Олени Лотоцької є широке використання середньополіської говірки, яку вона чула в дитинстві в оселі своєї бабусі. Діалект у її творах не лише передає місцевий колорит, а й допомагає зберігати мовну спадщину Полісся, відтворювати світогляд героїв та історичну атмосферу різних епох. Оповідання письменниці стали матеріалом для наукових досліджень, зокрема монографії Юрія Громика й Андрія Яворського "Поліські діалекти в сучасній художній літературі".

Твори Олени Лотоцької друкувалися в періодичних виданнях, літературних

альманахах та антологіях, окремі тексти перекладено польською й англійською мовами. Письменниця стала лауреаткою літературних премій імені Василя Скуратівського, Василя Стефаника та Івана Чендея.

Олена Лотоцька поєднує письменницьку працю з військовою службою. Сама авторка наголошує, що передусім вважає себе військовою, а творчість називає своєю другою роботою після служби у Збройних силах України. Її проза присвячена збереженню пам'яті про Полісся, його діалекти, історії та людей, чиї долі відображають складний шлях України упродовж майже століття.